

Göteborgs Stads yttrande över promemorian ”Ett nytt ersättningssystem för ensamkommande barn och unga”.

Göteborgs Stad har lämnats tillfälle att yttra sig över Arbetsmarknadsdepartementets promemoria, 2016-06-21, om ”Ett nytt ersättningssystem för ensamkommande barn och unga” för besvarande senast 2016-08-24.

Kommunstyrelsen delar regeringens bedömning att såväl mottagningssystemet som de statliga ersättningarna för ensamkommande barn och unga behöver ses över, med syftet att skapa en modell som bättre utjämnar mottagandet mellan kommuner samt att ersättningssystemet är transparent och enklare att administrativt hantera.

Staden är allmänt positivt till den anvisningsmodell som nu införs och som utgår ifrån prognoser och planeringstal till respektive kommun utifrån särskilt angivna förutsättningar. Samtidigt måste modellen kunna omhänderta förändringar och möjlighet att justera i fördelningstal i den mån det uppstår snedbalans mellan kommuner i mottagandenivåer. Det senare behöver enligt stadens mening ytterligare beredas.

Göteborgs Stad delar utredningens bedömning att genom den nya anvisningsmodellen som införts under 2016 har överenskommelser om mottagande av ensamkommande barn och unga spelat ut sin roll och det är rimligt att överenskommelserna om mottagande av ensamkommande barn och unga tas bort.

Kommunstyrelsen är positiv till att ersättningssystemet i större utsträckning utgår från schabloniserade ersättningar. Det ökar transparensen och minskar den administrativa hanteringen.

Staden invänder starkt emot att det nya ersättningssystemet införs fr o m 1 januari 2017. Det är en alltför kort omställningstid för kommunen att anpassa mottagandet till.

Kommunstyrelsen delar utredningens bedömning att det behövs en översyn av kostnadsbildningen och att åtgärder krävs för ökad kostnadseffektivitet men omställningstiden behöver vara längre för att den målsättningen ska åstadkommas på ett hållbart sätt för såväl staten som kommunen.

Det omfattande mottagandet av asylsökande under 2015 innebar en stor utmaning och krävde särskilda åtgärder för att få fram både familjehem/boendeplatser och personalresurser till boenden, samt resurser för socialtjänstens handläggning. Det senare har varit en särskild utmaning med beaktande av bristen på socialsekreterare.

Den ansträngda situation som uppstod under förra året samt på senare tid behovet av omställning till ett lägre mottagande arbetar kommunen aktivt med för att säkerställa kvaliteten i socialtjänstens handläggning och ha balans mellan behov och tillgång till såväl familjehem som boendeplatser.

För stadens vidkommande krävde situationen under förra året även en kraftig expansion av boenden i både kommunal och privat regi. Dessutom fick staden på mycket kort tid kraftigt utöka antal ankomstboenden. Kommunstyrelsen anser att staten bör kompensera kommunen för de kostnader som ingångna avtal omfattar. Kommunstyrelsen anser det rimligt med hänsyn till att det är staten som ansvarar för flyktingmottagandet och att kommunerna ska få kostnadstäckning för sina insatser.

Beträffande de nya ersättningsnivåerna är det svårt att bedöma effektiviseringspotentialen då flera yttre faktorer är osäkra, framförallt när det gäller mottagandenivåer av både nyanlända samt ensamkommande barn och unga. Men även osäkerhet när det gäller bostadssituationen både generellt och specifikt för ensamkommande barn. Det är därför angeläget att införande av det nya ersättningssystemet följs upp och att justeringar i ersättningsmodellen kan ske efterhand. Till exempel innehåller inte utredningen någon diskussion om hur förändringar och toppar i mottagandet ska hanteras.

Utredningen betonar barnperspektivet och att förändringar i ersättningssystemet inte får försämra förutsättningarna för att ensamkommande barn och unga ska få ett bra omhändertagande. Göteborgs Stad anser dock att utredningen inte tillräckligt beaktat barnperspektivet och de behov av stöd och omsorg som många barn och unga har på grund av traumatiserande upplevelser under flykten. Även de långa handläggnings-tiderna i asylärenden och osäkerhet för möjlighet till familjeåterförening påverkar hur barnen och de unga mår. Det måste i större utsträckning beaktas i bedömning av resursbehovet för mottagandet, verksamhetens utformning och statliga ersättningsnivåer.

Staden anser att utredningen, särskilt när det gäller unga i övre tonåren, i allt för hög grad fokuserat på ålder i bedömning av de ungas mognad och självständighetsgrad, och inte till de behov som ungdomarna kan ha oavsett ålder. Det bör bli ytterligare övervägas när det gäller den föreslagna schablonersättningen om 1 350 kronor per plats och dygn. Även när det gäller de ungas förutsättningar för placering i stödboende.

Den korta omställningstiden för det nya ersättningssystemets införande kan betyda en risk också i ett barnperspektiv, och få till följd att kommunen får välja tillfälliga och sämre boendelösningar istället för boendelösningar som förutsätter längre planeringstid.

Staden vill understryka att det är fortsatt socialtjänstlagen och de ensamkommande barnens individuella behov som är utgångspunkt för placering och bedömning av vårdbehov. Det stora mottagandet av ensamkommande barn och unga 2015 innebär en helt ny situation och utmaning för landets socialtjänster. Det ställer krav på att socialtjänsten utvecklar nya anpassade förhållnings- och arbetsätt i samverkan med andra samhällssektorer, både kommunala och statliga. Men det uppnås inte enbart genom förändringar av ersättningssystemet eller en rimlig omställningsperiod. Här krävs också kunskapsstöd och vägledning av ansvariga statliga myndigheter.

I det följande lämnas ytterligare synpunkter över de enskilda förslagen.

Ny ersättning för beredskap och kapacitet för mottagande av ensamkommande barn

Förslaget är att ersättningen består dels av en fast del som är lika för alla kommuner dels, av en rörlig del som är större ju fler barn kommunen beräknas anvisas under året. Den fasta delen är fortsatt 500 000 kronor per kommun och år men ersättningen är inte kopplad till en överenskommelse.

Kommunstyrelsen anser att den fasta ersättningen bör räknas upp med hänsyn till bl a löner och priser. Ersättningen har kvarstått på samma nivå under överskådlig tid.

Schablonersättning till ankomstkommuner för tillfälligt mottagande av ensamkommande barn

Kommunstyrelsen anser att den föreslagna ersättningen om 3 000 kronor per plats och dygn behöver höjas. Stadens genomsnittliga dygnskostnad uppgår till 1 900 kronor per plats och dygn. Dessutom tillkommer omkostnader för beredskap, mottagande och administration av ankomstboendena. I den föreslagna ersättningen ska kostnader för beredskap och mottagande ingå. Göteborgs Stad anser att den föreslagna ersättningsnivån är för låg jämfört med kommunens samlade kostnader idag. Det framgår inte närmare av promemorian vilka överväganden som ligger till grund för utredningens förslag om ersättningsnivån.

Göteborgs Stad anser även att kommunen vid särskilda händelser fortsatt ska kunna ansöka om faktiska kostnader och ersättning för extraordinära åtgärder.

Ett alternativ som kommunstyrelsen anser bör övervägas är att ansvaret för ankomstboenden övertas av staten (Migrationsverket). Det skulle kunna ge viktiga tids- och effektivitetsvinster om registrerings- mottagnings- och anvisningsprocesserna bättre integrerades. Ett samlat statligt ansvar för såväl ankomstboenden som anvisning, skulle också medföra att informationen till barnen/ de unga bättre kan säkerställas.

Schablonersättning för mottagande av asylsökande ensamkommande barn i anvisningskommun

Schablonersättningen om 52 000 kronor per anvisat barn kan inte kompensera kommunerna på en rimlig nivå och bör höjas. Nuvarande ersättningar för socialtjänstens utredningar bör minst enligt stadens mening vara utgångspunkt även i det nya ersättningssystemet. Vidare uppgår kostnader för god man i genomsnitt till 37 000 kronor per barn och år enligt stadens egna beräkningar. Kvarstår är kostnader för transporter, socialtjänstens uppföljning, tolk och andra relaterade kostnader. Av promemorian framgår inte vad som avses med andra relaterade kostnader vilket bör förtydligas.

På senare tid har också tillkommit kostnader för bl a boendenas säkerhet vilket också bör beaktas av utredningen.

Schablonersättning per dygn för mottagandet av ensamkommande barn

Stadens egna beräkningar visar att den genomsnittliga kostnaden för ensamkommande barn och ungas boende uppgår till 1 700 kronor per plats och dygn. Det är också den nivå Sveriges kommuner och landsting fått fram som genomsnittskostnad per plats och dygn för riket. Det föreslagna beloppet om 1 350 kronor per plats och dygn innebär en kraftig sänkning i förhållande till kommunernas kostnader. Kommunstyrelsen anser att en sänkning till 1 700 kronor per plats och dygn är mer rimligt.

Begränsad möjlighet till ersättning för asylsökande ensamkommande unga i åldern 18-20 år

Utredningen gör generellt en bedömning att i normalfallet ska unga som fyllt 18 år inte längre vara placerade enligt SoL utan flytta till Migrationsverkets anläggningsboende. Kommunstyrelsen saknar en djupare analys av konsekvenserna av denna förändring. De

ensamkommande ungdomarnas situation skiljer sig jämfört med andra asylsökande ungdomar på så sätt att de saknar föräldrar eller närstående som de kan få stöd av och god manskapet upphör när barnet fyller 18 år. När en ensamkommande ung vuxen flyttas till ett anläggningsboende finns risk för att det stöd som kan ges av familjehem

och från ett HVB går förlorat. Migrationsverket måste säkerställa boenden som är anpassade till denna målgrupps behov.

Det är också angeläget att de ensamkommande unga vuxna får flytta till anläggningsboende i den kommun de vistas i alternativt i närområdet, för att kontinuitet i studier och övrigt vardagsliv ska kunna upprätthållas.

Schablonersättning för ensamkommande unga i åldern 18-20 år med uppehållstillstånd

För unga med uppehållstillstånd som fyllt 18 men inte 21 år föreslås en ersättning om 750 kronor per plats och dygn. Kommunstyrelsen anser dels att ersättningen bör höjas dels, att kravet på att den unga får studiehjälp för att ersättning ska utgå tas bort.

När det gäller ersättningsnivån konstaterar kommunstyrelsen att den är lägre än den ersättning om 1 000 kronor per plats och dygn som idag utgår för stödboende. Den föreslagna ersättningsnivån bör höjas för att vara i bättre balans med de faktiska kostnaderna. Staden anser även att utredningen lägger för stor vikt vid stödboende som ett alternativ till HVB-placeringar.

Kommunstyrelsen är positiv till stödboende som placeringsform och ser behovet av att utveckla densamma när det gäller boende för ensamkommande barn/unga. Men boendeformen är ny och det behövs mer tid för kommunen att utveckla densamma.

Beträffande förslaget om att koppla denna ersättning till ungas studerande i gymnasieskolan är Göteborgs Stads erfarenhet att de allra flesta unga i denna åldersgrupp går i gymnasieskolan och ser inte behovet av att ställa krav på att den unge har studiehjälp för gymnasiestudier för att ersättning ska utgå. Förslaget är komplicerat och inte transparent. Staden ser även administrativa svårigheter med hur det ska följas upp.

Enligt förslaget upphör rätten till ersättning när den unges föräldrar har kommit till Sverige. Göteborgs Stad anser att det behöver förtydligas att rätten till ersättning utgår fram till dess att den unges föräldrar kommit till Sverige och folkbokfört sig i landet. Motsvarande klagorande behövs även i den bestämmelse som avser kommunens rätt till ersättning för kostnader för försörjningsstöd för de unga som kommunen inte har rätt till schablon-ersättning för.

Ersättning för faktiska kostnader i vissa särskilda situationer

För asylsökande ensamkommande barn samt ensamkommande barn och unga med uppehållstillstånd som är placerade med stöd av lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) eller med stöd av socialtjänstlagen (SoL) i fråga om de som har motsvarande vårdbehov får kommunen ersättning för faktiska kostnader.

Det förutsätts att kommunen gör bedömning enligt ovan i samband med att kommunen väljer att ansöka om ersättning hos Migrationsverket. Därefter prövar Migrationsverket kommunens rätt till ersättning.

Det är stadens mening att Migrationsverket inte kan förväntas ha någon kunskap kring tillämpningen av LVU och LVU-liknande förhållanden alternativt insatser med stöd av SoL. Migrationsverket ska därför, inom ramen för sin prövning, inte heller göra någon bedömning av den unges vårdbehov. Det är angeläget att detta tydliggörs i förordningsmotivet.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen antecknade Lars Hansson (SD) som yttrande en skrivelse från den 24 augusti 2016, enligt bilaga A.

Göteborg den 24 augusti 2016

GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Ann-Sofie Hermansson

Lina Isaksson

Yttrande om remiss för nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn och unga

Så tvingas vi återigen åse hur massinvandringen förstör det svenska samhället. Invandringen har varit gigantisk i årtal för att under förra året fullkomligt explodera. Samhället har kollapsat vilket sverigedemokratiska företrädare förutspådde för länge sedan. Samhället är överbelastat i skolor, sjukvård, socialtjänst, tandvård, bostadsmarknaden, flyktingmottagning mm. Sverige och det svenska folket kommer att få leva med sviterna av detta för oerhört lång tid framöver. Ämnet för denna remiss är bara ett utslag för detta.

Hela ärendet har beretts under alldeles för kort tid. Tid har inte funnits för att remittera ärendet till berörda nämnder. Konsekvenserna har därför inte kunnat belysas fullt ut. Sverigedemokraterna befarar att den kommunala ekonomin kommer att drabbas hårt av den föreslagna sänkningen. Det går ut över annan behjärtansvärd verksamhet som skolor och äldreomsorg.

Man tvekar heller inte att slakta viktiga principer i det svenska styret. Det alltid så omhuldade kommunala självstyret får stryka på foten när det viktigaste av allt, invandringspolitiken, kräver det. På så vis tappar kommunerna sina möjligheter att bestämma över sig själva när de anvisas (läs påtvingas) flyktingar. Har inte kommuner jobb eller bostad anser vi i SD att de självklart ska kunna säga nej till flyktingar.

Kostnaderna för staten beräknas bli 28 miljarder för så kallade ensamkommande barn i år. Det finns inte ens utrett hur mycket kostnaderna för kommunerna ökar med de sänkta ersättningsnivåerna. Det bevisar hur ärendet har hastats igenom.

Först förstördes Migrationsverket. Sedan Arbetsförmedlingen. Nu är det Länsstyrelsens tur att gå samma öde tillmötes. När inte Migrationsverket klarade av att slussa in invandrare i Sverige hoppades naiva beslutsfattare att Arbetsförmedlingen skulle klara den hopplösa uppgiften. När inte det gick ska istället länsstyrelsen klara detta. Samma naiva tänkande ligger bakom detta beslut. Det är bara en tidsfråga innan vi återigen tvingas bevittna ett nytt totalfiasko. Länsstyrelsen ska heller inte få mer resurser för att klara sitt utvidgade uppdrag att avgöra om ensamkommande ska få placeras i en annan kommun än den anvisade samt även att göra etableringsinsatser.

En annan förhoppning som makthavarna när är att civilsamhället ska kunna stötta upp i invandringsmottagandet. Vad ska det kunna göra med sina begränsade resurser som statliga myndigheter misslyckats kapitalt med? Det är bara ett sätt för det offentliga att skjuta ifrån sig ansvar i mottagande av ensamkommande barn och unga som det inte alls mäktar med.